

Faunatunnels, de oplossing voor de gewone pad?

Iedereen heeft het wel eens gehoord of gezien, honderden tot duizenden padden die massaal op pad gaan. Deze gebeurtenis wordt ook wel de voorjaarestrek of voorjaarsmigratie genoemd van de gewone pad (*Bufo bufo*). De voorjaarestrek houdt in dat alle volwassen gewone padden vanuit de landhabitat na de overwintering zich opmaken om massaal naar de voortplantingswateren te trekken waar zich de voortplanting van de soort afspeelt. Het voortplantingswater is dan ook van levensbelang. Hier worden de eitjes, in de vorm van snoeren, afgezet in het water. Hieruit groeien de donderkoppen (paddennisjes).

Tijdens de voorjaarestrek lopen de padden wel eens tegen barrières aan. Denk hierbij aan wandelpaden, fietspaden en autowegen. Dit levert vaak problemen op en leidt tot hoge mortaliteit (verkeerslachtoffers) binnen een paddenpopulatie. Door de drukte van mensen zijn wegen/paden dus keiharde grenzen geworden.

Om padden te helpen oversteken zijn er daarom veel vrijwilligers op de been. Met schermen en emmers worden de padden gevangen en daarna naar de overkant van de weg gebracht en weer vrij gelaten. Naast de inzet van deze vrijwilligers zijn er ook diverse mitigerende maatregelen gerealiseerd, zoals faunatunnels, paddengoten en- schermen. Niet alleen de amfibieën profiteren hiervan, maar ook kleine zoogdieren die via deze tunnels op eigenkracht veilig de overkant van de weg kunnen bereiken.

Dergelijke faunatunnels zijn op vele plaatsen in Nederland aangelegd, zo ook in Ulvenhout, binnen de gemeente Breda. Omdat de gemeente Breda jaarlijks veel geld in dergelijke faunatunnels steekt wil ze graag weten hoe effectief deze faunatunnels zijn.

Samen met Wageningen Environmental Research en een studente aan de HAS Hogeschool heeft in het voorjaar van 2021 een onderzoek plaats gevonden. De effectiviteit van de faunatunnels voor de gewone paddenpopulatie in het Ulvenhoutse bos stond centraal tijdens het onderzoek.

Het voorliggende artikel gaat in op een deelgebied binnen het onderzoeksgebied tussen sportcentrum Jeugdland en de Ulvenhoutselaan (afbeelding 1). Hier zijn 45 emmers ingegraven, waarvan er acht emmers zich bevinden aan het uitende van de faunatunnels. Verder is er een tijdelijk scherm geplaatst, om het onderzoeksgebied goed af te zetten (afbeelding 2). Wanneer de amfibieën gingen lopen richting het voortplantingswater kwamen ze het begeleidende raster tegen. Het begeleidende raster werd gevolgd, totdat ze onderweg in een emmer vielen. De emmers werden elke ochtend en avond geleegd. Het onderzoek duurde in totaal 61 dagen, wat neer komt op ongeveer 244 uur in totaal. Iedere amfibie die zich in de emmer bevond, werd er uit gehaald en gesorteerd op soort en geslacht. Alleen de gewone padden werden gestickerd met een uniek nummer (afbeelding 3). Door de unieke nummers, kon de gehele populatie gewone padden die aanwezig waren in het onderzoeksgebied, in kaart worden gebracht. Vervolgens is bekeken hoeveel van de padden gebruik hadden gemaakt van de faunatunnels.

Uit de resultaten is gekomen dat er in totaal 165 unieke padden zich in het deelgebied bevonden. Ten opzichte van voorgaande jaren viel dit aantal tegen. De vrijwilligers die vele jaren de padden hier hadden overgezet hadden namelijk gemiddeld ongeveer 540 gewone padden tijdens de voorjaarestrek. Of dit komt door

het extreem lange koude voorjaar is niet precies duidelijk. Ook landelijk wordt namelijk een zeer sterke afname waargenomen van de gewone pad.

Van de 165 genummerde padden zijn er 71 genummerde exemplaren padden door de faunatunnels één en twee gegaan. Dit is 43% van de gevonden deelpopulatie. Dit is iets meer dan één derde van de deelpopulatie. Een aanzienlijk deel heeft de overkant nog niet gehaald. Vergeleken met eerdere onderzoeken van RAVON en Wageningen Environmental Research lijkt het percentage, wat de overkant heeft bereikt, hoger te zijn. Echter zijn de onderzoekomstandigheden niet geheel te vergelijken, omdat in dit onderzoek gewerkt is met een afgesloten gebied.

Naast padden zijn er ook een aantal andere amfibiesoorten gevonden. Er werden onder andere grote aantallen gevonden van de alpenwatersalamander, kleine watersalamander, vinpootsalamander en de bruine kikker.

Wat opviel tijdens het onderzoek, was dat er al een kleine populatie gewone padden aanwezig was bij het voortplantingswater in de sloot bij de Meander Oudhof in het Markdal. Omdat een groot aantal padden hier geen sticker had wordt verwacht dat er een kleine populatie gewone padden zich hier al had gevestigd. ,

Indien u meer wilt weten over het onderzoek kunt u het korte interview via Breda.Nu bekijken (te vinden op de website van Breda.Nu). Indien u een soortgelijk onderzoek wilt raadplegen, kunt u het verslag: 'Weg van de pad!' En 'beheer en onderhoud van paddenvoorzieningen', van Fabrice Ottburg (Wageningen Environmental Research) of 'Effectiviteit van amfibieën passages langs de binnenduinrand in Bakkum-Noord en Bergen (2016/2017)', van Richard Struijk (rapport RAVON) raadplegen via het WUR-Edepot

Afbeelding 1: Afbeelding van het onderzoeksgebied. De gele lijn laat het tijdelijke scherm zien. De rode lijn laat het permanente scherm zien. De rode bolletjes geven de emmers weer. De gele bolletjes geven de emmers aan het uiteinde van de tunnels weer. Bron: Gemeente Breda

Afbeelding 2: Het tijdelijke scherm wat was geplaatst. Foto: Julie Roovers

Afbeelding 3: De gewone pad (Bufo bufo) met het unieke stickertje: 100 groen. Foto: Julie Roovers.